

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 176.

NÉPJOG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi Dániel-
utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendők.

A kiadóhivatal
munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések és a lap szerkesztésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A költségvetés.

Kaposvár, december 20.

A képviselőház immár letárgyalta és elfogadta az 1909. évi költségvetést. Abból, noha a parallel üléseken, de mégis aránylag igen rövid idő alatt végzett a ház a költségvetéssel, nem lehet és nem szabad következtetést vonni arra, hogy itt az ország szempontjából talán csekély jelentőségű tényről van szó. Aki ismeri költségvetésünk kereteit, aki tudja, hogy milyen gondossággal állapítják meg annak legkisebb tételét is, aki közjogi szempontból mérlegeli annak nagy horderejét, az be kell, hogy lássa, hogy itt nagy munka nagy eredményével állunk szemben.

Az állami gépezet rendes működésének és a normális fejlődésnek biztosítása, továbbá a napról-napra fokozódó szükségleteknek s a még fokozottabb igényeknek kielégítése, illetőleg visszaszorítása az állami élet teljes áttekintését tételézi fel s a leglelküismeretesebb és kitartóbb munkát követeli még. Tudjuk mindnyájan, hogy miután az egyes tárcák költségvetése keresztül ment már minden retortán, miután azt az illető miniszter tel-

jesen magáévá tette, akkor kerül csak a pénzügyminiszter bonckébe alá. Amikor talusi tuszkulánumban vagy fürdőhelyen üdül mindenki, aki csak teheti, akkor Wekerle Sándor dr. miniszterelnök e nyáron napról-napra kora reggeltől késő délutánig megszaktás nélkül, igazán csodálatos munkatirással tárgyal költségvetés dolgában az egyes minisztériumok képviselőivel. Ezt az idő és fáradság szempontjából is igen nagybecsű munkát a maga belső értéke szerint szinte lehetetlen honorálni.

Kétségtelen, hogy nemcsak az ország pénzügyi helyzetének, de a kormány politikájának is legjobb tükre mindig a költségvetés. És ha csupán olyan siettséggel futunk is végig az egész költségvetésen, mint ahogy a képviselőház tette azt, lehetetlen, hogy meg ne lássuk azt a célt, amelynek szolgálatában áll a mai kormány minden ténykedése, s ez a magyar nemzet gazdasági megerősítése, az ország gazdasági önállóságának nem papiron, de a valóságban való tényleges kivívása.

Kitűnik ez különösen a kereskedelmi tárca költségvetéséből, a mely körül aránylag még a legbathatóbb vita fejlődött ki. Kossuth

Ferenc kereskedelemügyi miniszter elévülhetetlen érdeme marad, hogy a külföldön szerzett tapasztalataiból és az ország politikai viszonyainak alapos ismereteiből merített az a meggyőződése, hogy első teendőnk a gazdasági függetlenség megteremtése, lassanként kezd a köztudatba átmenni, úgy hogy az ország népe soha fel nem adható és senki által el nem vitatható egyéb jogainak érintése nélkül már napról-napra nagyobb jelentőséget tulajdonít a gazdasági kérdéseknek. Ezeké a jövő s ezért tapasztolt az egész ország Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkárnak, mikor a kereskedelmi tárcára vonatkozó költségvetési vita végén imponáló biztossággal tárta a képviselőház elé azt a teljesen átgondolt munkaprogrammot, azt az ipari, vasuti és általában közgazdasági politikát, amelyet az ország jól felfogott érdekében a legnagyobb erélylyel és kitartással kell követnünk s amelytől eltántorodnunk, amelytől eltérnünk semmi körülmények közt sem szabad.

Másik kiemelkedő mozzanata a költségvetési vitának a nemzetiségi politika kérdése volt. A magyar

T Á R C Á.

A gyilkos.

Irta: SZ. SZIGETI VILMOS.

Önök bizonyára ismerik Frank E. Buttolph detektívet, aki azáltal válik ki a többi közül, hogy minden utcai gyerek ismeri. Valami előkelő protektora lehet, különben nem tűrnék meg a testületben, ahol vizslákat megszegyenítő orru férfiak foglalnak helyet és halmoznak dicsőséget dicsőségre. Frank E. Buttolph amellet, hogy több rendbeli bakot lőtt már, a betegség ambiciózus és bármilyen történjék, ő jelentkezik legelőször a rendőrfőnöknél. Eddig azonban csak a legkönnyebb eseteket bízik rá, azokat sem szívesen s a becsvágya ismeretlen szirtok között hajózott, soha még kikötőre nem talált.

Nagy darab, ormóttan ember volt, hatalmas tenyerekkel, lomha járassal, álmosan hunyorgató szemekkel, — nem, ebből az emberből senki sem nézte ki a detektívet.

A rendőrfőnök eleintén sokat boszankodott miatta, később megszokta és mulatott, ha találkozott vele, vagy valamely kíséreltetéről hallott.

— Ah, a kitűnő Buttolph! Ő valóban arra született, hogy munkát adjon kartársainak, mert láttára vagy fogja el a tisztességes embert is, hogy bünt kövessen el. Hi-

szen Buttolphra bizva bizonyos lehet benne, hogy minden titka örökre el lesz temetve.

Akkoriban történt, mikor jeles és közismert detektívünk — hogy úgy mondjam — fénykorát érte népszerűségének, hogy a Cityben raffinált kegyetlenséggel gyilkolták meg Nannie Gibsont.

Nannie Gibson egy külön aggszűz volt, milliók ura és saját palotájában lakott. Ő annak a mániának hódolt, hogy ötven teremben ugyszólván egyedül élt, mert ekkora ház rendbentartásához kevés volt két emberi lény. Az egyik a szakácsnő, a másik pedig egy inas, aki Nannie Gibson szülőinek cselédségi családjából származott és apró gyermekkorától megszokta tisztelni, becsülni a ház minden tagját. Im már huszonöt éves, szép szá legényne vált s jámbor erkölcei révén is szeretetben álló Pontosan végezte a kötelességét s legfőképpen rövid órákat töltött a házon kívül, mintha savó folydogálna vér helyett az ereiben.

Pedig mondom huszonöt esztendő volt Charles Robertson s mikor örüljön valaki a világnak, ha nem ebben a korban!

Nannie Gibsont egy reggel párnák közé fojtva találta a szakácsnő, viszont a lakást feldulva. Régi ékszereknek, zacskónyi aranyknak, vagyonokat érő gyémántoknak se hire, se hamva idegen előtt érthetetlennek tűnnek föl, hogy miért kellett meggyilkolni a vén leányt, ha nem magyarázná meg a szakácsnő, hogy urnője kincsesládájának kis

kulcsát a nyakában szokta hordani, selyemszalagra fűzve.

A nyomozás a legszeleesebb apparátussal indult meg. Tavoli rokonok kerültek elő és vérző szívvvel ajánltak horribilis összeget a tettes kézrekerítőjének, legyen az bár élő, vagy holt.

Az ám, a tettes! Semmi kétség benne, hogy Charles Robertson volt, aki jó sokaig fojtotta vissza magában a feltörő életörömeiket, de végül legalább hatalmas folyást engedett azoknak. Csak hogy ki ismeri a szakácsnőn kívül? Soha idegen nem jutott be a házba. Akinek dolga is lett volna, azzal Thereze asszony érintkezett a kinyitható vasrostélyon keresztül, nyilván volt ez a fiúnak, hogy ha szerzett ismerősöket, nem vallotta be előtük kilétét, hanem készült lassan és biztosan a gyilkossgra. Hol lehet az már!

A rendkívüli kiadások közölték ugyan még délelőtt az arcképét, de mindegyik más és más férfiut mutatott be, mintha a rajzoló fantasziája akart volna fénykép hiányában versenyre kelni.

Ekkora fejtelenség rég volt a rendőrségen. Átkutatták az egész házat, összeszedték minden holmiját a legénynek, hátha így tudnak nyomra akadni, de még délfele is kerültek az emberek egymás tekintetét bűnösökként, szégyenkezve, hogy itt a kemény dió, ezt törje föl, akinek kedve és tehetsége van hozzá! Valakit, akit ismerünk, könnyű megtalálni, hiszen a világ csak mesékben

nemzet egészséges életösztönével megérezte azt a veezélyt, amelylyel a nemzetiségi kérdés ezeréves államiségunkat fenyegetheti és ezért, nehogy Ausztria sorsára jussunk, idejében megalkotta a népoktatási törvényeket és midőn most kiterjeszti a politikai jogokat, a választási reformmal még idejében gondoskodni kíván arról, hogy a magyar nemzet hegemoniája ezen a földön továbbra is biztosítva legyen.

Magyarország minden polgárának emberi jogai ilyformán szentek és sérthetetlenek. A jogok kiterjesztésében folytonosan előre haladunk, de öngyilkos politikát nemcsak doktriner elvek, de az egész világ kedvéért sem csinálhatunk s ezért a míg egyrészt tiszteletben tartjuk a szerzett jogokat, másrészt gondoskodnunk kell arról, hogy a megalkotott törvények — és itt különösen a népoktatási törvényre gondolunk — teljes szigorúsággal hajtassanak végre az egész vonalon.

Soha egy pillanatig sem szabad szem elől téveszteni a célt s a legkevésbé tehetjük ezt most, midőn az appropriáció megszavazásával a karácsonyi szünetek után az egész politika homlokterébe lép a bankkérdés, amelynek megoldásánál éppen úgy, mint az egész költségvetés egybeállításánál, nem lehet más irányadó szempontunk, mint az, hogy az ország gazdasági önállóságának kivívása e téren mit követel meg tőlünk.

Politikai hírek.

* **Igazolt mandátumok.** A képviselőház állandó igazoló bizottsága Bernálh Béla

végtelen nagy, a valóságban elenyésző kicsiny terület.

Mik a különös szokásai? Hogy öltözködik? Mire van hajlama? Hát ki adhat ezekre feleletet? Elzárkózottan, szinte magában vonulva él egy ember, talán beszélni is elfelejt, nem tud írni és még kevesebb olvasni, eddig mindig livrében járt (mert valószínű, hogy olyan formában nem mutatkozik többé), — tessék most előkeríteni, pusztán csak a nevét tudva.

A rendőrség maga elismerte, hogy kétségbeesettebb probléma elé még sosem állították. A vén csatalovagok, a legfurfangosabb detektívek is némán meredtek maguk elé s meggyanusították zavarukban a szakácsnőt.

A szokásos óvintézkedéseket azért nem mulasztották el. Megfigyelés alá vették a kikötőket a vasuti állomásokat, értesítették a zálogházakat s gyanussá vált minden huszonöt év körüli ember, vagy tapasztaltak nála pénzt, vagy sem.

Az első huszonnégy óra alatt összejöttek az emberek a szélrőzsa minden irányából és őszintén bevallották, hogy itt megszünt a tudományuk. A büntényt legföljebb a véletlen fogja kideríteni, de ők nem. Maga a rendőrfőnök, miután boszankodott egy sort, szintén valamást tett. Még pedig azt mondta, hogy ragaszkodik az előtte szólók nézetéhez és a lelke mélyéből szólva emberföltötti dolgokat ő sem kíván. Jóllehet az igazi detektív előtt nincs titok s voltak már

elnöklésével ülést tartott, melyen megvizsgálta Nadányi Károly és Duchon Ödön ujonan megválasztott képviselők megbízólevelét és kimondotta, hogy a szokásos 30 napi föntartással mindkettőt igazolásra ajánlja a képviselőháznak. Előadónak Thorotzkai Miklós grófot választották meg.

* **A bank-kérdés** A képviselőház bankbizottsága hétfőn, december huszonegyedikén délután hat órakor ülést tart. Arról értesülünk, hogy ezen az ülésen fontos nyilatkozatok történnék a kormány részéről és hogy a bankbizottság is akkor állapítja meg további eljárását és a bankkérdésben való álláspontját.

* **Beszámoló.** Nagybecskerekéről jelentik: Karácsonyi Jenő gróf képviselő Zichyfalván beszámoló beszédet mondott. Beszédében kiterjeszkedett a politikai helyzetre a parlament munkarendjére, a pluralis választójogra, amelyet a mai viszonyoknak megfelelő rendszernek mondott. A választók nevében Martin József községi jegyző mondott köszönetet. A választók nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak képviselőjüknek. — Besztercebányáról jelentik: Az itteni függetlenségi párt népes értekezletet tartott *Petrogalli* Oszkár képviselő jelentést tett Apponyi Albert grófnak a győri esetről tett nyilatkozatáról, amely nagy lelkesedést keltett és a minisztert táviratilag üdvözölték.

A képviselőház ülése.

— december 20.

Az appropriáció vitája az idén a szokottnál jóval hosszabbra nyult; a legfontosabb politikai kérdések megvitatása, szokás ellenére, a költségvetési vitából kiszorult s a fölhatalmazási törvényjavaslat tárgyalásának idejére maradt. Ennek a szokatlan állapotnak a következményeként már most olyan, a politikától távol álló kérdéseket is az appropriáció vitájába keverték bele, melyeket a parlamenti gyakorlat szerint

csak a költségvetési vitában lehetett volna előadni. Így **hétfőn** *Péscha* Miklós az adótisztek ügyét, *Bozóky* Árpád a Kocurek-ügyet. *Vizy* Ferenc pedig a parcellázás és a bányatisztek dolgát az appropriáció vitájába keverte bele, holott e részletkérdések tárgyalásának nem itt hanem a nagy költségvetési vitában lett volna helye.

Nagy izgalmat keltett *Bozóky* Árpád egy határozati javaslattal, a melyben a balpárt tagjai azt indítványozták, hogy a kormányt utasítsák az önálló bankra vonatkozó törvényjavaslat előterjesztésére. *Battányi* Tivadar gróf ellenindítványt adott be, a mely szerint a Ház utasítsa a bankbizottsághoz a balpártiak határozati javaslatát.

Nagy Györgynek elég hosszú és nagyon vegyes tartalmu beszéde után, egy óra tájon, *Wekerle* miniszterelnök szólalt föl, legfőképpen azért, hogy *Polónyi Géza* és *Gaal Gaszton* minapi beszédeire válaszoljon. A miniszterelnök kifejtette, hogy *Polónyi* az az előadása, mintha a koalíciós kormányzás alatt a függetlenségi párt csupán csak terheket viselne, alapítlan *Polónyi* fölolvasta magát a paktumot, de nem ismertette a paktum végrehajtásaira vonatkozó és a paktumot kiegészítő megállapodásokat.

Mikor az új kormány tagjai Bécsből hazajöttek, a vasuti kocsiiban *Polyónyi* hozzájárulásával megegyeztek, hogy a választási reformról szólva csak általános szavazati jogot fognak emlegetni, az egyenlőségről és titkosságról pedig hallgatni fognak. Lehetetlen, hogy ezt *Polónyi* már elfelejtette volna. A bank ügyében a kormány nem fogad el senkitől utasítást arra, hogy mikor nyilatkozzék: az illendőség megköveteli, hogy megvárja előbb a bank nyilatkozatát. *Wekerle* azonban a maga álláspontját már a múlt évben közölte a függetlenségi párt vezérével. A maga részéről rajta lesz, hogy ez a kérdés minél előbb megoldassék. Az annexió dolgában nanyon helytelenítette a miniszterelnök *Polónyi* álláspontját, mely külföldi ellenfeleink álláspontjával egyezik. Az annexióról szóló javaslat tárgyalása alkalmával a miniszterelnök igazolni fogja, hogy az annexió halaszthatatlan volt.

Azután *Apponyi* Albert gróf nyújtotta be a kongruáról szóló törvényjavaslatot.

Polónyi és *Wekerle* izgalmas mérkőzésének folytatása volt **kedden** a képviselő-

esetek, sőt voltak már eme pályán működő férfiak, akik ama rejtélynek látszó bűnjelék és nyomok nélküli eseteket úgy kiderítettek, mind a kis diák a hármas szabály titkát.

És akkor történt folytatólag, hogy ama rendőri férfiak éppen kutatni indultak volna egy bankigazgató után, akit már sokkal jobban ismert mindenki, mikor kocsi állt meg a palota előtt s abból *Frank E. Buttolph* szállt ki, egy karsu, elegáns ifjat tolvá maga előtt.

— Nini, az öreg fogott valakit! — harsant föl a kacagás.

A kacagás azonban hamar ámulatba fuladt, mikor a világ legügyetlenebb detektívje azt mondta:

— Itt van *Charles Robertson*, aki meggyilkolta *Nannie Gibsont*.

Agg kétkedők hajlandók voltak tréfának venni az egészet, de ők is kapituláltak, mikor *Buttolph* előadta az elrabolt kincseket s vallomásra bírta a fiut.

— Ez boszorkányság kedves kolléga, ez boszorkányság! hangzott mindenfelől.

Maga a rendőrfőnök forrón szorongatta az ő legkedvesebb barátja kezét és ki nem fogyott a hízog dicséretekből.

A gyilkos sápadtan állt egy helyben, a lába feltűnően reszketett, le kellett ülnie, hogy össze ne essék.

— Fiam, fordult feléje a főrendőr, őszinte vallomása azt bizonyítja, hogy nem a megrögzött bűnösök közül való. Ezért

esetleg el is kerüli a halált. Voltak-e bűntársai?

Az csak a fejét ingatta.

— Mi vitte rá a kegyellenségre?

— Magam sem tudom, elhagyott az eszem, mikor a sok kincset láttam. Én nem akartam *miss Nannie Gibsont* megölni, csak a kulcsát szerettem volna ellopni. De ő fölébredt, én hirtelen megőrültem, dulakodni keztem, vége lett egyszerre az egésznek. Menekültem, az első szabóüzletben átöltöztem s minden ismeretlenségem dacára is fölismertek.

A rendőrfőnök, még mindig diadal-mámorban uszva, mos *Buttolph* felé fordult.

— Örvendeztessen meg bennünket a részletekkel. Hogy történt ez a páratlan fogás?

A jó öreg detektív diadalmas pillantást vetett maga körül, aztán belekezdett:

— Az eset engem is ingeret, éppen a titokzatossága miatt. Az éjszaka nem aludtam, mindig *Charles Robertson* járt az eszemben s reggel, ő rá gondolva, rőttem a streeteket. Közben bevetődtem reggelizni a *Restaurant-American* ba, ahol nyüzsgő emberáradat vett körül.

Eközben egy fiatalember halad el mellettem, szinte dörzsöli a karomat. Ő észre sem veszi, megy tovább s ugyanakkor úgy tetszik, mintha elejtett volna valamit. Szintén hallotta a koppanást, mert futólag visszatekintett rá *De* hamar megbékélt és

házbán, — és talán vége is. Polónyi azzal a szándékkal jelent meg a képviselőházban, hogy semmi kiméletet nem ismerve viszonozza Wekerle éles vágásait. Az ülés előtt, szivarja végét rácsálva ismételte a folyosón:

— Egyikünk ma a placeon marad!

Az ülés megnyitása után, a mint Polónyi felszólalására került a sor, meg is feszítette minden erejét a hatalmas eszű fiskális. Olyan perbeszédet mondott, hogy elméjének fürgeségével s idegeinek és tüdejének erejével egyaránt bamulatot keltett. Nagyon mélabusan, fájdalmasan kezdte a beszédét, (mindig ezzel a hangnemmél kezd, a mikor bajban van). — utalt arra, hogy ime, már baráti részről is támadják Tamadja pedig Wekerle, a ki hogy miniszterelnök lehetett, ebben Polónyinak is igen nagy része volt. Ez a hála! — sóhajt föl Polónyi és hozzá teszi: Wekerle így szokott halás lenni...

Már csaknem könnyezett Wekerle halátlanságának e költői ecsetelése közben, — de mégis megdöngölte a dolgot s ugyszólván átmenet nélkül lírai poétából egyszerre átalakult rétorra.

— Be fogom bizonyítani, — ugymond — hogy mindabból, a mit a miniszterelnök ur mondott, semmi se igaz, — sőt még az ellenkezője se igaz!

Természetesen hatalmas kacagás támadt erre. Polónyi iróniával folytatta:

— Ha a miniszterelnök tegnap megmutatta Európának, hogy Magyarországnak milyen igazságügyminisztere volt: majd megmutatom én most Európának, hogy Magyarországnak milyen miniszterelnöke van!

És belekezdett Wekerle beszédének marcangolásába. Nem kerülte ki figyelmét egy betű se; belekapaszkodott mindenbe, a mibe csak lehetett, — opponált, interpretált, csüirt-csavart s logikai műveleteivel szemképráztató ügyességgel igyekezett bizonyítani, hogy csakugyan neki volt igaz a és nem Wekerlének, vagy legalább azt, hogy — Wekerlének sem volt igaz.

A hatás vegyes volt; az alkotmány-párt s helyiellenekkel a néppárt csak mulatott Polónyin, — a függetlenségi párt ellenben hallgatott. — Nem helyeselt jóformán semmit, de nem is fordult a

nem kutakodott. Én ideges állapotomban, amikor az embert — talán éppen azért, mert nagy dolgok foglalkoztatják — ingerlik a kicsinyeskedések, lehajoltam és főttem... ennek az urnak a névjegyet. Azután utána sietve, fülébe sugtam a nevét s ő az első pillanat hatása alatt már nem tudott tagadni.

Charles Robertson, aki apatikusan bólingatott eddig helyeselve a történet élethűségét, most meglepetve pattant föl.

— Az én névjegyemet? Hiszen én sohasem hordtam ilyesmit magamnál, én nem tudok sem írni, sem olvasni.

A detektív még fölényesebben mosolygott, mint eddig.

— Oh, igen, az ön névjegye egészen különleges, sőt mondhatnám, hogy kissé furcsa. Ezennel be is mutatom.

Azzal előszedett egy pléh-gombot. Egyszerű sárga holmi volt; Robertson a derekához kapva azonnal meg is állapította, hogy onnan hiányzik. A rendőrség emberei összebujtak a megszemlélésére, kissé csóvalták a fejüket, végre is a főnök szólalt meg.

— Igazán érdekes véletlen, szokás szerint a kereskedő neve van bel préselve, »Charles Robertson New York.« Mikor vette ezt a ruhát és meg tudna-e mondani, kinél?

— Még tegnap reggel, az első streeten A kereskedő nevét azonban nem tudom.

— Jobb oldalt, kis bolt, melette gyarmatárüzlet van, arany gyík a cégére.

— Az, az, — mondta lecsendesedve a gyilkos.

— Csodálatos, páratlan véletlen, suttogta a rendőrfőnök, hogy ez az ember a

szónok ellen, — és ez Polónyira nézve már nagy dolog.

Beszéde után azonnal felszólt Apponyi Altrert gróf; a helyett, hogy a paktum taglalásába kezdett volna ő is, mint Polónyi, ezt a szörszalhasogatást teljesen mellőzve, néhány mondattal teljesen élet vette Polónyi személyi természetű támadásának. Wekerle nem tartozik hálával Polónyinak, ugymond, de koncedálja, hogy az ország halával tartozik Polónyinak, hogy Wekerle kormányrajutását ő is előse itette. Polónyi védekezett a fuzió ellen, mert ő a függetlenségi párt elveit félti. Teljesen fölösleges a függetlenségi párt elveinek védelme — Kossuth Ferencsel és Apponyival szemben. Általában több bizalmat kívánnak a függetlenségi miniszterek. A gyanakvó támogatásból nem kérnek. Az ország sorsáért felelősek.

Apponyi ezután nagy hévvel beszélt arról, hogy ha választani kell a népszerűség és az ország java között, a függetlenségi pártnak az ország javát kell választania. Majd hivatkozott érdemeire, melyeket a párt ügyeiben szerzett s ezzel a maga részére hódította a függetlenségi párt legnagyobb részét, mely zajos tapsal fogadta a beszédnek e patetikus befejezését.

A szünet után néhány jelentéktelen, személyi természetű felszólalás volt, — majd folytatták a költségvetési javaslat tárgyalását. Polónyinak és Apponyinak nagy viadala után megjelent a küzdőtérre — Farkasházy Zsigmond s a nagy beszédek elhullatott apró morzsáit fölszedve, vagy háromnegyed óráig ő is szónokolt, paktumról mi-egyebekről...

A szerdai ülés a török parlamentáris üdvözlésével kezdődött. Justh Gyula indítványozta az elnöki székéből, hogy a török képviselőházat üdvözölje a magyar képviselőház. Ehhez az indítványhoz Thaly a függetlenségi párt, Szappanos István a balpárt, Surmin György horvát képviselő pedig a Törökországgal közvetlenül szomszédos országok nevében hozzájárult. A horvát képviselőnek e sérelmes és fennhéjázó nyilatkozatát azonban észre se vették.

A költségvetési törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden; a vitában csak a horvát Sarmin és néhány balpárti képviselő vett részt. A javaslatot változatlanul megszavazták.

hasonló nevű kereskedőnél veszi a ruhát s ez lesz az árulója.

Frank E. Buttolph pedig aki egészen elmélyedt a visszaemlékezéseibe s mint a szerelmes fajdkakas, se látott, se hallott, példátlan büszkeséggel folytatta a referálását:

— Mert higgyék el az urak, igazi vakmerőség nell az ilyesmhez. A hirtelen meggazdagodás tudatta — mint láthatják is — annyira elvette az eszét, hogy nagyási mániájában a gombjába is belenyomatta a nevét más ember diszkrét és tartózkodó lesz ezt azonban a fekevesztett hiúsága csalta lépre.

Tovább már nem folytathatta, mert a rendőrfőnök kacagni kezdett, kacagtak a detektívek, talán Washington arcképe is mosolygóssá vált a falon. Charles Robertson boszusan húzódott össze a széken s ennyi ember között egyedül Buttolph maradt komolyan.

A jámbor öreg ilyesfélét gondolt:

— Szegényeket megzavarta a szerencsés fogás. Elhiszem, hogy a főnök ur örül, de a kollégaim kacagásában több az irigység, meg az epe.

Azután nyugtázván néhány újabb kézszorítást, kijelentette, hogy elindul a bankár keresésére, hátha melléje szegődik továbbra is a szerencse.

— Mert ne feledjék el az urak, — jegyezte meg elmenőben, — hogy a szerencse a fő mindenben Persze, — tette hozzá nála még eddig nem tapasztalt gőgös hangon — rosszul jár az ember ha csak erre támaszkodik, mert azért van némi szerepe a szemnek, meg az érzéknek is.

A kereskedelmi szerződési tárgyalásokra vonatkozó fölhatalmazási törvényjavaslat következett ezután. Brnát István azt fejtegette, hogy a szerb kereskedelmi szerződésre vonatkozó fölhatalmazást nem lehet meghosszabbítani, mert a szerződés érzékenyen megkárosít bennünket s ezzel szemben Szerbia politikai magatartása is olyan, hogy nem láthatunk semmi rekonpenzációt politikai téren se.

Szterényi államtitkár erre azt felelte, hogy a szerb kereskedelmi szerződés már a Ház előtt van, később majd foglalkoznak vele; a kereskedelmi kormány különben soha nem járul hozzá olyan kereskedelmi szerződéshez, mely az ország agrár érdekeit nem elégténé ki.

A Ház változatlanul megszavazta a törvényjavaslatot.

Az ülés végén Darányi Ignác földművelésügyi miniszter válaszolt két régi interpellációra és Bozóky Árpád előterjesztett egy új interpellációt a miatt, hogy hogyan lehet még mindig miniszter Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke, mikor a néppárt huszonnégy tagja a Kocurek-ügyben a kormány ellen foglalt állást, — vagy hogyan lehet a néppárt elnöke, ha a párt tagjainak eljárását helyteleníti?

Csütörtökön tartotta a Ház ebben az esztendőben utolsó ülését. Napirenden az előbb elfogadott javaslatok harmadszori olvasása volt.

Ennek elintézése után Mezőfi Vilmos sürgős interpellációt terjesztett elő a resicai bányaszerencsétlenség ügyében. Ezt az alkalmat arra is fölhasználta az interpelláló, hogy a bányamunkások szervezésének megakadályozásáról panaszkodjék.

Wekerle miniszterelnök legelőször is erre a panaszra válaszolt; a kormány barátja a munkások szervezésének, de azt nem fogja megengedni, hogy kívülről jövő emberek szervezzék a munkásokat és hogy ezek a szervezetek az agitátorok és a szocialista lapok föntartására szolgáljanak. A mi a resicai szerencsétlenséget illeti: a vizsgálat megindult s a kormány a bányatörvény rendelkezéseinek határai között mindent meg fog tenni, ami szükségesnek látszik a hasonló szerencsétlenségek elkerülésére.

A Ház a választ tudomásul vette. Elhatározta a képviselőház, hogy legközelebb január 18-án tart ülést és ezzel az ülés, mely csak háromnegyed óráig tartott, véget ért.

A szerb hadsereg.

— december 20.

Szerbia nyomoruságos haditényei után, amelyeket az akkor gyöngébb Bulgáriával szemben művelt, alig várta volna az ember, hogy Szerbia oly harcias hangokat mer hallatni a hatalmas osztrak-magyar szomszéddal szemben, mint most.

Szerbia ellenálló képességének vizsgálatánál az ugynevezett várakat teljesen figyelmen kívül kell hagynunk, mert rég elmúltak már azok az idők, mikor a várak döntő szerepet játszottak s régen szakítottak azzal az elvel, hogy ezeket minden körülmények közt el kell foglalni, mielőtt a hadsereg tovább megy. Hogy ezt a szerbek is tudják, kitűnik abból, hogy számitanak azzal a szükségességgel, miszerint Belgradot kiürítik s a kormányt Nisbe helyezik át.

A mi a szerb hadsereget illeti, ez első tekintetre nem kelt kedvezőlen benyomást. A tiszték elegánsak, a katonák jó egyenruhákban szinte csodálatos fegyelmet tanúsítanak. Ezzel azonban mindent elmondunk a szerb hadsereg előnyére. Mert a fegyelmet illetően meg kell gondolnunk, hogy oly hadsereggel van dolgunk, melynek tisztjei két ellenséges táborba oszlanak s tőlük a legénység is megtanulja, hogy a királynak tett hűségüket meg lehet törni. A paradén tul azonban a szerb katona kiképzése nem igen terjed.

Szerbiában a hadkötelezettség általános. Minden fegyverfogható ember hadköteles 21-45 éves koráig s évente 18.000 embert soroznak be. Ezek fele teljes időt tölt a zászlók alatt, a többiek pedig rövidebb ideig tartó kiegészítésben részesülnek. A tényleges szolgálat a gyalogságnál 18 hónap, a lovasságnál és a tüzérségnél két év. Mozgósítási célokra a rendelkezésre álló legénység három ban-ba van osztva. Az elsőbe a 20-31 évesek, a második a 31-37, a harmadikba a 37-45 évesek tartoznak. Az első ban szolgálatja mozgósítás esetén a ténylegesen szolgálókat és tartalékosokat, a másodikból megerősítik a hadsereget s pótolják a veszteséget, de lehetséges, hogy mozgósítás esetén a második ban-t is azonnal behívják. A harmadik ban, a népfőkelés csak akkor hivatik be, ha a háború színtere szerb területre létezik át. Az I. ban áll 160.000, a II. 80.000, a III. 50.000 emberből, ebből azonban nem árt 10 százalékot levonni s így Szerbia háború esetén 265.000 emberrel rendelkezik.

A harcoló haderő öt hadosztályba van osztva Nis, Valjevo, Belgrád, Kragujevac és Zajcsár főhadiszállással. Mindegyik hadosztály négy gyalogezredből áll, béke idején egyenként három, háborúban pedig négy zászlóaljjal, vagyis egy hadosztály hadi létszáma 16.000 ember. Minden hadosztály egy-egy tábori tüzérezreddel (9 üteg és 6 löveg) rendelkezik. Béke idején a hadosztálynak nincs lovassága, de mozgósítás esetén mindegyik hadosztály 400 lovaszt állít a saját kerületéből, mely c-apatnak és lovai már béke idején lajstromozva vannak.

Az egyes fegyvernemek erejéről nem lehet pontos tudomást szerezni. Az öt hadosztály mellett van még egy lovashadosztály is két dandárral s ezek mindegyike két ezreddel. A két dandár törzse Belgrádban (I. dandár) és Nisben (II. dandár) fekszik. E lovashadosztály hadi létszáma 80 tiszt és 3200 ember. A tábori lövegek mellett még 6 haubic-üteg és 6 hegyi üteg áll rendelkezésére két zászlóalj gyalogtüzérral. A mozgósítás állítólag gyorsan történhetik s azt mondják, hogy Szerbia a mozgósítás elrendelése után tíz napra 125.000 ember gyalogságot, 5200 ember lovasságot és 330 löveget vehet a határra. A tiszteknek mintegy kétharmada a hadapródiskolából, egyharmada pedig a legénységből kerül ki, ez utóbbiak azonban nem nyerhetnek magasabb tiszti rangot.

A szerb haditerv természetesen csak az lehet, hogy Boszniába törjenek be, az ottani lakosságot föllátsák s a montenegróiakkal megerősödve, az osztrák magyar haderőt onnan kiszorítsák. E terv azonban teljesen kilátás nélkül való, még akkor is, ha az osztrák magyar haderő egyenlőre visszavonul. Szerbia barátai is tudják ezt nagyon jól, hiszen a román külügyminiszter is azt mondta, hogy a szerbeknek Bosznia annexiója után nem marad más hátra, mint hősiiesen meghalni vagy tönkre menni, mint egereknek az egérfogóban.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Kapotsfy Jenő főispán, aki hivatalos ügyekben több napig tartózkodott a fővárosban, visszaérkezett Kaposvárra.

— **A tulipánszövetség.** A Tulipánszövetség-Magyarvédőegyesület kaposvári fiókja most tartotta tisztújító közgyűlését. Őszinte sajnálattal vette tudomásul, hogy Rusa Ernőné, aki az egyesületnek fenállása óta agilis elnöknője volt, Szigetvárra költözés folytán lemondott erről a tisztségéről s egyhangú lelkesedéssel örökös díszelnökké választották meg. Az elnöknői tisztt Priliszauer Adolfnéval töltötték be. Tarselnök lett a nagy elfoglaltságra való hivatkozással

lemondott Solymássy Ágoston pénzügy igazgató helyett Andorka Elek dr. vármegyei tiszti főügyész. Ügyvezető igazgatóvá továbbra is Madarász Andort választották meg; fitkar lett Pete Marton dr. jegyző pedig Hudra László tanár. A gyűlés elhatározta, hogy a máv. internátus nagytermében heti összejöveteleket tart.

— **Választmányi ülés a vármegyén.** A vármegye állandó igazoló választmánya Kacsokovics Lajos alispán elnöke alatt e héten ülést tartott.

— **A városatyaválasztás.** Az újonnan alakított ötödik kerületben vasárnap ejtik meg a jelöléseket. A függetlenségi kör által kiküldött bizottság — Légrár Lajos, Madarász Andor és Pete Marton dr. — a vasárnapi napra 3 értekezletet hívtak össze; déli 12 órára az Ipar vendéglőbe, délután 3 órára a pécsi-utcai Karoly-féle vendéglőbe, 5 órára pedig a pécsi-utcai Lenkovits-féle vendéglőbe.

— **Anyakönyvi hírek.** Kapotsfy Jenő főispán Weszely Ernő adandi anyakönyv vezető-helyettesét eme tisztségétől fölmentette, Olasz Antalt pedig a kiliti-i, Nikkel Jenőt az adandi állami anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé kinevezte.

— **Ruffy Pál Kaposváron.** Ruffy Pál minis-teri tanácsos, az országos gyermekvédelmi ügy kormánybiztosa a napokban Kaposvárra érkezik, hogy itt a gyermekvédelmi ügyeket megvizsgálja.

— **Tanítók bálja.** A kaposvári állami isk. tanítók, a közönség körében oly kedves emlékü batyubájkukat e télen is megtartják, még pedig, hogy multság családi színezete annál jobban kidomborodjék, a maguk otthonában, az Anna-utcai iskola azon helyiségeiben, a hol jelenleg a képkiallítás van elhelyezve. A bált — valószínűleg — a képkiallítás bezárását követő napok valamelyikén tartja meg a tanítótörsület.

— **A Csokonai-köz kisajátítása.** A vármegyei székház nyugoti oldala és a régi tűzoltó laktanya között fekvő és Csokonai-köznek elnevezett sikátort a város ügy akarja kisajátítani, hogy ott rendes utcát nyithasson. Ehhez szükséges özv. Kohn Józsefné területéből egy darabot kisajátítani. A kereskedelemügyi miniszter a kisajátítási jogot megadta a városnak mely e jogának érvényesíthetőségét telekkönyvi bejegyzés útján biztosította.

— **Magánmének vizsgálata.** A vármegyei hármas-bizottság rendelkezéséből e héten 58 magánmént vizsgált meg az arra hivatott lötenyésztési bizottság melynek tagjai közül Svastics Nándor dr. járási főszolgabíró elnöke alatt Marffy Emil, Puschmann Frigyes állatorvos, Somssich Béla gróf és Széchényi Géza gróf voltak jelen. Fedeztetésre 39 magánmént találtak alkalmasnak.

— **Villanyvilágítás Barcson.** Egyik legszebb fejlődésnek és örvendés virágzásnak indult közsege vármegyénknek, a Dráva mentén fekvő Barcs, mely most egy lépéssel halad a városodás felé. Barcsi Sertészhaló R. T. közgyűlést tart s tárgyalja többek között villanyfejlesztő berendezésének oly mérvű kibővítését, mely lehetővé teszi a közsege közvilágítását is, sőt egyéb ipari célokra szükséges áramot is szolgáltatni.

— **Járványok állása.** Az elmúlt félhónapról most állította össze Polányi Lajos dr. városi főorvos a járvány-kimutatást. Eszerint difteriában megbetegedett 22, meggyógyult 10, meghalt 2, ápolás alatt áll 10, vörhenyben megbetegedett 18, gyógyult 8, ápolás alatt áll 10, kanyaróban 7, 5 illetve 2, hagymázban 2, 1, illetve 1; gyermekágyilásban 1 megbetegedés fordult elő.

— **Gyilkos vadászok.** Vakmerő és véres merényletet követett el öt vadászó Széchényi Bertalan gróf segédsj birtokán Babics István vadőr ellen. A vadászok rejtett helyről agyon akarták löni Babicsot, Valamennyien rálöttek a vadőrre, ki eszméletlenül maradt a

helyszínen, ahol később az arra járó emberek tatálták meg. — Babics sérülései halálosak. Hogy kik voltak a merénylők arról nem tud fölvilágosítást adni, mindössze annyit, hogy ötven voltak. — A csendőrség erélyesen nyomoz a lövöldöző vadászok után.

— **Összetépte a dísznő.** Egy emberöltő óta Lázár István a zselickisfaludi dísznő-pásztor. A napokban 17 éves Ferenc nevű fiával őrizte a közsege sertéseit, amikor egy kandisznó rarontott a fiura. Az öreg Lázár többre becsülte a fia életét a magaénál, szembeszállt a megdühödött állattal, mely egykettőre végzett is vele; lábzsárait annyira felszakította, összemarcangolta, hogy félholtan szállították be Kaposvárra, ahol Boskovitz Dezső dr. vette kezelés alá. Állapota életveszélyes.

Főszerkesztő és láptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

A szerkesztésért felelős:

Dr. Pete Marton.

Értesitem t. vevőimet
és a közönséget, hogy
27 év óta fennálló

rövidáru, kezimunka
és cipőraktáramat
felosztatom,

és a raktáron levő összes
árukat a legjutányosabb
áron kiárusítom.

Tisztelettel

Pollák József.

Calderoni és Társa

látszerraktár, tan- és műszerraktár

BUDAPEST,

Váci-u. 1. sz. — Kishid-u. 8. sz.

Női látcsövek fogantyúval. Színházi-, tábori- és verseny-látcsövek. Prizmás távcsövek, Zeiss-, Busch- és Goerz-fele gyártmány. Szemüvegek és orrcsipetők legfinomabb kivitelben. Lorgnettek, olvasó üvegek. Aneroid légsúlymérők, hőmérők, Eredeti drezdai experimentáló szekrények. Franklin szekrények. Villanygépek. Fényképeszeti készülékek, kodak eredeti áron. Földtekék, gőzgépek.

T. hölgyeim! Egy jour sem képzelhető el ma „*Erquisite*“ *Itkór* nélkül, nagy üveg 2-20 korona, kis üveg rendelésénél vidékre bérmentes küldés. — Kapható: kis üveg 1-30 korona. 2 nagy vagy 3

W A T T E R I C H A. c é g n é l
Budapest, Dohány-utca 5. sz.

A nemzetközi sütő-, cukrász- és rokon-ipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDÖS
 KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piac-tér), nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyszintén bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készitek.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára
 KAPOSVÁR, Fő-utca 31. sz., saját hazában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt
 plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. Ezen közegészségügyi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk házi-asszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100 százalékkal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

Félelem és bánatnak
 a családi életben vége!

Egyetemes-világ-asszony védelem.

(Biztos!)

Saját érdekében kérjen 10 fillér levélbélyeg beküldése mellett prospektust és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

BAUER JÓZSEF

kosmetikai, higiéniai-vegyi művek,

Főképviselő és szétküldési iroda:

WIEN, I., Sonnenfelsgasse 21.

Jutányos áron

felvételnek

hirdetések

a kiadóhivatalba.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

nagy választékban a legolcsóbb áron!

Karácsonyfa diszek,

arany-, ezüstsálak, arany-, ezüstporok.

Diszművek, mesés- és képeskönyvek.

Legszebb levélpapírok,

igen diszes dobozokban, melynél a doboz már maga egy ajándéktárgyat képez, 1 koronától 24 koronáig.

Albumok, poesi emlékkönyvek

nagy választékban.

Tintatartók, hegedük és más ajándéktárgyak

nagy raktára

Hagelman Károly

könyv-, papir-, író- és rajzszerszerműkereskedésében

Kaposvárott.

Fő-üzlet: Széchenyi-tér. Fiók-üzlet: a főimn. szemben.